

بعثت و «طرح پیامبرانه» خاتم الانبیاء برای بشر

حجت الاسلام محسن قنبریان: ما در آستانه بعثت می خواهیم از پیامبری و رسالتی حرف بزنیم که برای همه بشر فرستاده شده است. بدانیم که او چه طرح عینی و عملی آورده است و بررسی کنیم که آیا ایشان صرفاً این طرح را بیان کرده یا ریل گذاری آن را انجام داده است. به این منظور اهداف محقق نشده و مختصات بعثت پیامبر(ص) را به اجمال بررسی می کنیم و دست آخر از مصلحان بعثت و طرح پیامبرانه خاتم الانبیا برای بشر و جریان های مقابل آن حرف می زنیم.

1. اهداف محقق نشده بعثت:

خداوند در قرآن چند هدف برای بعثت رسول الله می شمارد که هنوز محقق نشده است:

الف) ظهور دین حق بر همه ادیان محرف و ایسم های منحرف (آیات 33 توبه/28 فتح/9 صف)

علامه طباطبایی می فرماید: «کلمه اظهار وقتی در مورد چیزی علیه چیزی دیگر استعمال شود، معنای غلبه را می دهد. وقتی می گوئیم دین اسلام را بر سایر ادیان اظهار داد معنایش این است که آنرا بر سایر ادیان غلبه داد. منظور از همه ادیان، همه روشهای غیر خدایی است که در بین بشر سلوک میشود» (ترجمه تفسیر المیزان ج19 ص431)

ب) جانشین کردن مومنان در زمین با جایگاه دادن به دینشان به همراه امنیت کامل و توحید خالص (آیه 55 نور)

این جانشینی باید «در همه کره زمین» باشد (لیستخلفنهم فی الارض) و با «تمکین دین» ، «امنیت کامل» و «توحید خالص» باشد: ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیدلنهم من بعد خوفهم انما یعبدوننی لایشركون بی شیئا. (ر.ک: ترجمه المیزان ج15 ذیل آیه)

ج) برقراری قسط توسط مردم (آیه 25 حدید)

خیلی واضح است این اهداف در گستره خود محقق نشده است. دنیا هنوز پر از نطه های ساختگی و ادیان تحریف شده است. مومنان واقعی نیز جانشین در همه زمین نشده اند و هنوز در استضعاف مستکبران و طاغوتها هستند. امنیت ندارند و در تهدید دائمی سلطه گران هستند. عدالت فراگیر و پایدار هم محقق نشده است پس از رسول الله، خلیفه سوم به جرم خویشاوند سالاری و بی عدالتی کشته شد. حکومتهای اموی و عباسی هم با وجود جهان گشایی نه ظهور دین حق را موجب شد و نه درش عدالت تحقق یافت. الان هم در اغلب کشورهای اسلامی همان وضعیت حاکم است.

اندکی تامل ما را به این حقیقت رهنمون می کند که این سه هدف لازم و ملزوم همد و چهره هایی از یک حقیقت واحدند. ظهور دین حق با جانشینی مومنان در زمین و رسیدن به امنیت کامل (درونی و برونی) در ذیل توحید خالص، نسبت آشکاری دارد. چنین جانشینی و امنیتی پایداری هم بدون قسط و عدالت اجتماعی درون زا و متکی به مردم (لیقوم الناس بالقسط) شدنی نیست.

وقتی این اهداف رسالت محقق نشده باشد، ما با یک «بعثت باز» مواجه ایم. مومنین و به خصوص فرزندان آنها فقط مخاطب این بعثت نیستند بلکه متکلم به آن رسالت و مبلغ (رساننده) به سایرین هم هستند. همان که حضرت صدیقه طاهره (س) اصحاب بعد رسول الله را خطاب کرد: انتم... بلغائهم الی الامم. شما رساننده این وحی به امت ها هستید. این تبلیغ است که قرآن آنرا ستوده است «الذین یبلغون رسالات الله» کسانی که رسالت های الهی را به هدف می رسانند «ویخشونه ولایخشون احدا الا الله» و از خدا حساب می برند و جز خدا هم از کسی در اینباره حساب نمی برند. (آیه 39 احزاب)

2. مختصات بعثت

آن بعثت در چه مختصات فکری- فرهنگی، اقتصادی، سیاسی اتفاق افتاد؟ آن مختصات تاریخی و خصوصیات زمانه چه اثری بر ریل گذاری پیامبری برای رسیدن به آن اهداف رسالت داشت؟

الف) مختصات فرهنگی

بعثت در دوره پوسیدگی ملل (ادیان الهی) و چیرگی نحل (آیین های ساختگی) رخ داد. تولد پیامبر (ص) در مکه در سال عام الفیل است. این خود شاهد گویایی است. حمله یک نطه ساختگی به مرکز ادیان ابراهیمی، یعنی چیرگی آنها بر بقایای برجامانده از ادیان الهی.

در ایران نیز نحله های مانوی و مزدکی در حال پیشروی بود. زرتشتیت بعنوان یک دین الهی دچار ثنویت و نظام طبقاتی شده بود و اگر اسلام ظهور نمیکرد در مقابل آن نحله های بشر ساز یارای مقاومت نداشت!

شهید مطهری از کریستن سن نقل می کند که : روحانیون زرتشت هنگام غلبه اسلام دریافتند که باید برای حفظ شریعت خود از انحلال کامل آن ، کوشش نمایند و این کوشش با کنار نهادن عقاید کودکانه و اساطیر و انجام اصلاحات فروان در عقاید خود صورت گرفت» (ر.ک: خدمات متقابل اسلام و ایران ص 194 تا 208)

احکام اسلام و تمایز بین پیروان ادیان الهی و آیین های ساختگی بود که مسیحیت و زرتشتیت را باقی گذاشت و آن آیین های بشر ساز را محو کرد.

ب) مختصات اقتصادی

به این مختصات در حکمت بعثت آخرین پیامبر کمتر توجه میشود. بعثت در شهری بازرگانی ، چند قرن قبل از سیطره تجارت و بازرگانی بر کشاورزی و دامپروری و پیدایش «جامعه بازار» یا سرمایه داری، محقق شده است. و این تقدیری الهی و بسیار حکیمانه است. در دوره فنودالیتیه اروپا که نرخ عادلانه را شان و طبقه اجتماعی معلوم می کند ؛ دین خاتم در شهری با رسوم بازرگانی ، آموزه «تجارة عن تراض» می آورد. در عین حال برای جلوگیری از سرمایه داری آتی اروپا، جای شروع چرخه تجارت از دین(قرض) و بالتبع ربای قرض و آسیب های نظام پولی و مالی؛ با نهادهای مثل «مضاربه» شروع می کند که تفاوت اساسی را منجر میشود. تو گویی آورده های آن پیامبر خاتم در شهر بازرگانی مکه ، چاره ای برای فردای جهان و مهار گسترش بازرگانی در آخر الزمان است ؛ طوری که کشف و رعایت آن آموزه ها ، توالی منفی سرمایه داری پروتستانی را کنترل کند.

ج) مختصات سیاسی

بین هزیمت دو امپراطوری مسلط آنروز و حامیان اقماری شان ، بعثت پیامبر خاتم اتفاق می افتد. او حجاز را نه تحت الحمایه یکی از آنها خواست و نه بنای امپراطوری سوم در سر داشت؛ بلکه سبک جدیدی از حکومت داری و مردمسالاری را بنا نهاد که نه آنروز نمونه داشت و نه ریشه در دمکراسی های یونان داشت. زمانی به حاکمیت یثرب پذیرفته شد که قریب به اتفاق مردم آن شهر هنوز پیامبری او را نپذیرفته بودند! او حاکمی عادل و امین تلقی شد بدون اینکه حتما معتقد به دین او باشند. و این راه را برای حکومتی دینی باز کرد که بر مردمی غیر متدین به آن دین هم قابلیت حکمرانی داشته باشد. برای

مدینه ی مشرک، یهودی، مسلمان قانون اساسی ای عادلانه نوشت و بر اساس ضوابط آن حکمرانی شروع کرد. تا نقض آن پیمان و میثاق نکردند با طایفه ای از آنها درگیر نشد. این نزدیکی و پیوستگی با مردم بدون امتیاز طلبی و تکبر مقوله جدیدی در حکمرانی را برای بشر آورد که در کتاب قرآنش «ولایت» نام گرفت. البته پیروان او همان ظرائف را بکار نبستند و جز در دوره ای محدود (کمتر از 5 سال) این نحوه حکمرانی استمرار نیافت. مسلمین هم امپراطوری ای جای روم و ایران شدند و امتیاز طلبی ها و استثنای به «استبداد» انجامید.

3. مصلحان و احیاگران بعثت

این بعثت باز برای رسیدن به اهداف نام برده اش نیازمند احیاگرانی شد که آن اسلام اصیل را بازخوانند. در سده های اخیر طیفی از این احیاگران پدید آمدند که برخی بهتر از برخی دیگر بودند. کاملترین آنها امام خمینی بود که توانست «طرح پیامبرانه» خاتم الانبیاء را برای بشر بخواند و در مردمی ترین انقلاب عصر خویش به دنبال تحققش افتد.

احیای توحید و دعوت به «کلمه سواء» بجای مسلمان کردن مسیحیان و یهودیان، سرلوحه قرار گرفت. به کیش های دیگر درون ایران پیام داد: «ما همه در تحت لوای توحید مجتمع هستیم ایران مال همه است. توحید مذهب همه است و مبدا و معاد ایده همه است و ما این مشترکات را داریم و ملت واحده هستیم و لازم است که در مسائل ایران همه در صحنه باشیم و همه با هم ید واحده باشیم» (صحیفه نور ج 17 ص 77) این موجب شد اقلیت های دینی فقط در دفاع مقدس بیش از 1000 شهید و جانباز و آزاده تقدیم انقلاب اسلامی کنند.

در بیرون مرزها «کفر به طاغوت» را جای مسلمان کردن مسیحیان شعار خود قرار داد. 2 دی 58 در پیام تبریک تولد مسیح به مسیحیان فرمود: «خوب و بجاست که ناقوسها را به فرمان خدای عالم و دستور مسیح به نفع ملتهای مستضعف که در زیر چکمه دژخیمان کارترها از هستی ساقط می شوند به صدا در آورید»

در سیاست نه راه لائیسیتیه و حکومت های سکولار را پیش گرفت و نه دست به استبداد دینی و فرقه ای زد. بلکه حکومت نبوی صدر اسلام را الگوی خود قرار داد و با قانون اساسی ای مترقی حقوق اقلیت های دینی و مذهبی را معلوم کرد.

در اقتصاد نیز ایده هایی مثل بازار مشترک اسلامی و پول مشترک اسلامی و استفاده از ظرفیت بزرگ کنگره حج برای حل مشکلات مسلمین ایده های انقلابی بود. بجای تبدیل شدن به بلوک های سرمایه داری یا کمونیسم استخراج نظامندآموزه های نورانی پیامبر در فضای بازرگانی مکه و حجاز چاره بود.

4. جریان مقابل احیای طرح پیامبرانه خاتم الانبیا

خوانش مذهبی(مقابل دینی و اسلامی) از این انقلاب تنها چاره دشمنان برای جلوگیری از گسترش آن در منطقه اسلامی بود. لذا تشیع هراسی و ایران هراسی سرلوحه برنامه شد. **احیای امت واحده اسلامی امام را بنام احیای صفویه شیعی مقابل عثمانی جا زدند تا مانع همراهی امت اسلامی شوند.** قرائت های غلو آمیز از تولی و تبری درون شیعیان هم بهانه لازم را دست آنها می داد. در مقابل ، برخی فرقه های انگلیسی ساز هرگونه احترام به بزرگان اسلام را شرک اما اطاعت و عبودیت و خاکساری از طواغیت زنده دنیا را در تعارض با مسلمانی ندیدند!

دستان دشمن همزمان بخشی از جهان اسلام را به سمت سکولاریزاسیون و بخش دیگر را به سمت احیای خلافت اسلامی سلف با طعم استبداد و خشونت می برد تا پیام اصیل انقلاب اسلامی را بین ایندو گم کند. از اینروست که تحقق عینی و عملی مردم سالاری دینی بشکل کامل و واقعی درون ایران اصلی ترین عامل خنثی سازی این توطئه هاست.